

Kamenná brána

ZAGREB CARD

Při návštěvě Záhřebu se rozhodně vyplatí pořídit si kartu Zagreb card. Tato kartička, kterou lze pořídit již za 60 kun nebo 8 eur, vám po 72 hodin poskytne cenné služby. S její pomocí můžete zdarma používat městskou hromadnou dopravu ZET, lanovku do starého města a na vrchol pohorí Medvednica. S kartou získáte 50% slevu na vstup do záhřebských muzeí a zoo. Lístky na koncerty a operu budete moci nakupovat s 20% slevou. Různé výhody budete také mít při návštěvě některých obchodů, restaurací, diskoték a půjčoven automobilů. Lze ji zakoupit v prodejnách Záhřebského turistického centra a v hotelech.

● Druhým předmětem, který spatřil světlo světa přímo v Záhřebu a dnes si již bez něj nedokážeme představit jakoukoli práci, vznikl v roce 1906. Tehdy si inženýr Slavoljub Penkala nechal v Budapešti patentovat jeden ze svých vynálezů – kuličkové pero. Díky jeho vynálezu se ze Záhřebu stalo v letech 1914 – 1926 evropské centrum výroby kuličkových per. Jestli je dnes nějaký nejpřipravenější dárek z Chorvatska, je to penkala.

TIP NA DÁREK

Každý se snaží přivést ze svých cest nějaký typický dárek pro své blízké. Z Chorvatska si poměrně často přivážíme šunku, pršut nebo některé z vín. V Záhřebu je ale ideální příležitost zakoupit další dva dárky. V Chorvatsku vznikly dva dnes již zcela běžně používané předměty.

● Chorvatští vojáci, kteří se během třicetileté války v 17. století dostali až do Paříže, měli jako tradiční součást výstroje zvláštní pestrobarevný šátek. Fintiví Pařížané tuto součást oblečení rychle převzali a nazývali ji „a la Croate“. Tento výraz se pak stal základem pro nové francouzské slo-

vo – „cravate“. Kravata byla na světě a je jen málo míst na světě, odkud je vhodnější přivést jako dárek kravatu. Navíc Chorvaté jsou ne náhodou vyhlášení svou výrobou kravát.

● Druhým předmětem, který spatřil světlo světa přímo v Záhřebu a dnes si již bez něj nedokážeme představit jakoukoli práci, vznikl v roce 1906. Tehdy si inženýr Slavoljub Penkala nechal v Budapešti patentovat jeden ze svých vynálezů – kuličkové pero. Díky jeho vynálezu se ze Záhřebu stalo v letech 1914 – 1926 evropské centrum výroby kuličkových per. Jestli je dnes nějaký nejpřipravenější dárek z Chorvatska, je to penkala.

JÍDL

V Záhřebu lze jen doporučit zdejší speciality, k nimž určitě patří krůta s těstovinami, zagorský štrúdl nebo houbová polévka. Ale hlavně štrukle, neboli tvarohový závin. Vynikající jsou také cukrářské zákusky kremšnite. V zimě se v Záhřebu připravují ořechové a makové závinů a koblihy. Ve městě je

velké množství restaurací, které nabízejí všechny typy kuchyní a ve všech cenových relacích. Mezi nejznámější podniky nabízející tradiční chorvatskou kuchyni patří například Baltazar, kde jídla stojí od 55 do 125 kun, tedy zhruba 230 až 600 korun, nebo Vinodol, který nabízí jídla od 50 do 95 kun.

→ světa – Římané, chorvatské kmeny, Tataři, Turci, uherští králové, rakouští císaři jako i německá vojska za druhé světové války. V poslední válce v devadesátých letech sice Záhřeb nikdo neokupoval, ale Srbové jižní předměstí chorvatské metropole alespoň ostřelovali.

V Záhřebu odjakživa bojovali o moc dva silní kohouti na jednom smetišti – stát a církev. Tuto bitvu symbolizují dvě městské části, které stojí dodneška geograficky proti sobě. Na jedné straně měšťanská část zvaná „Gornji grad“, dříve Gradec, s chorvatským parlamentem – „Saborem“, sídlem vlády a městskou radnicí. Naproti němu stojí Kaptol s biskupskými dvory, kanovníckými kuriemi a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie a svatého Štěpána.

K dalším církevním památkám ve městě neodmyslitelně patří kostel svatého Marka, který je proslaven především díky

sochám slavného chorvatského sochaře Ivana Meštroviče a erby z barevných tašek Záhřebu, Slavonie, Dalmácie a Království Chorvatska na zdejší střeše.

Každý návštěvník chorvatské metropole jistě nevynechá návštěvu jediné zachovalé středověké městské brány ze třináctého století. V ní se navíc nachází kaplička Panny Marie od Kamenné brány, která je patronkou a ochránkyní Záhřebu.

Obě části historického centra města spojuje pozemní lanovka z roku 1888, u níž stojí věž Lotrščak, a z jejího vrchu je každé poledne již po staletí vystřelena rána z děla.

Věž byla pojmenována podle latinského názvu zvonu „campana latrunculorum“, jinak též zvon zlodějů. Ten totiž každý večer oznamoval uzavření městských bran.

V roce 1850 byly obě části, Kaptol i Gradec administrativně spojeny do jednoho celku a tím definitivně vznikl Zá-

FOTO: ZAGREB TOURIST BOARD